

PLA D'EMERGÈNCIA ESPECÍFIC

*CONFINAMENT I EVACUACIÓ
ACCÉS A SORTENY*

PRINCIPAT D'ANDORRA



QUADRE DE SEGUIMENT DE LES ACTUALITZACIONS I REVISIONS

DATA	A*	R*	COMENTARIS	VERSIÓ	APROVAT MJJ	INFO. GOVERN
01.01.18			Aplicació del document	V01.01		
16.05.18		X	Introducció del 112 com a centre d'emergències i de la informació. Actualització de la llista telefònica.	V02.01		
17.12.19		X	Nova anàlisi del risc i instal·lació de la barrera automàtica. Actualització de la llista telefònica.	V03.01		
11.11.20		X	Canvi d'assistència tècnica. Introducció de la fase de previsió de risc i de risc alt. Canvi en la terminologia de nivells de risc (marcat=alt i fort=molt alt). Actualització de la llista telefònica. Aprovació del pla.	V04.01	14.12.20	16.12.20
11.10.21	X		Actualització de la llista telefònica.	V04.02		
31.10.22	X		Actualització de la codificació dels avisos interns i del llistat telefònic	V04.03		
30.10.23 09.01.24	X		Actualització de la llista telefònica. (Eleccions comunals desembre 23)	V04.04		
07.10.24		X	Revisió de l'estructura del document. Actualització de les codificacions. Actualització de la llista telefònica.	V05.01		16.10.24
01.10.25	X		Actualització de la llista telefònica.	V05.02		

**Actualitzacions: s'efectuaran cada any, a partir de la segona quinzena d'octubre, per tal d'actualitzar, entre altres aspectes, la llista telefònica i l'empresa contractada.*

**Revisions: s'efectuaran cada quatre anys i seran independents de les actualitzacions. Inclouran noves anàlisis del risc, noves estructures, nous dispositius de desencadenament d'allaus o altres modificacions importants.*

ÍNDEX

1- INTRODUCCIÓ	5
1.1. Antecedents	6
1.2. Objecte del Pla.....	6
1.3. Marc legal	7
1.4. Definició de conceptes	7
2- ANÀLISI DE LA PERILLOSIAT	8
2.1. Mapa del perillositat d'allaus de la zona (<i>Font: cadastre d'allaus</i>)	9
2.2. Punts conflictius	10
2.3. Senyalització	10
2.4. Afectació	11
2.5. Zona segura de reagrupament	12
3- ESTRUCTURA I ORGANITZACIÓ	13
3.1. Identificació dels principals actors i de les seves missions	14
3.2. Nivells de risc	16
4- PROCEDIMENTS D'ACTUACIÓ	17
4.1. Activació del pla en fase de prevenció (<i>vegeu codificació Punt 5</i>)	18
4.2. Activació del pla en fase d'emergència (<i>vegeu codificació Punt 5</i>)	19
4.3. Circulació per la zona afectada	20
5- ACTUACIONS GENERALS DE PROTECCIÓ A LA POBLACIÓ	21
5.1. Protocol d'avís als afectats (estructura genèrica)	22
5.2. Característiques de l'avís intern al Grup "Allaus - Zona Sorteny"	23
5.3. Característiques de l'avís a la població	23
6- IMPLANTACIÓ I MANTENIMENT	24
6.1. Implantació del Pla	25
6.2. Manteniment del Pla: actualitzacions i revisions	25

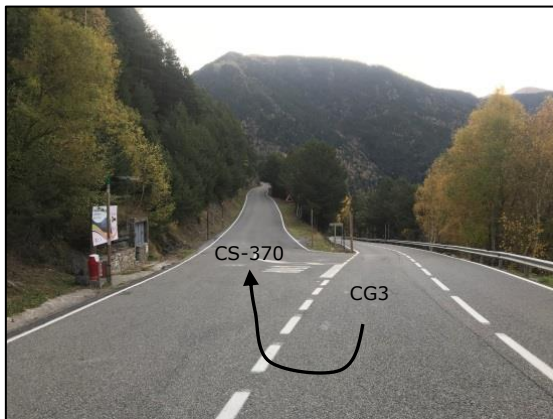
1- INTRODUCCIÓ

1.1. Antecedents

El parc natural de la vall de Sorteny està ubicat a la parròquia d'Ordino i la seva freqüentació, important durant tot l'any, resulta incrementada els caps de setmana dels mesos d'hivern.

En el parc hi trobem el refugi Borda de Sorteny, situat a 1.965 m d'altitud i que està guardat tot l'any. A l'hivern és un punt de partida de diverses rutes d'esquí de muntanya: pic de l'Estanyó (2.915 m), pic de la Serrera (2.913 m) i altres rutes transfrontereres.

Per arribar al refugi cal caminar uns 30 minuts des de l'aparcament de La Canya de la Rabassa, on s'arriba per la CS-370.



Cruïlla de la ctra. de Sorteny



Aparcament de La Canya de la Rabassa

Aquesta carretera secundària, que es va construir ara fa més de 40 anys, es veu afectada per dos grans allaus i en episodis de grans nevades el nivell de risc pot superar els llindars admissibles i l'assistència tècnica pot considerar que s'ha de tancar l'accés des de la CG-3.

1.2. Objecte del Pla

Aquest Pla específic té per objecte:

- a. Identificar els punts conflictius així com la senyalització existent i l'afectació en cas d'aplicar restriccions.
- b. Identificar els actors que han d'intervenir per dur a terme les actuacions previstes en el pla.
- c. Definir les actuacions que han d'adoptar-se durant els intervals en els quals es detecta que el risc d'allaus és superior als valors admissibles i quan el risc ha disminuït.
- d. Definir les actuacions que han d'adoptar-se en una situació d'emergència.
- e. Definir les actuacions generals de protecció a la població.

1.3. Marc legal

El reglament de classificació i utilització del terreny segons la perillositat d'allaus i de la cartografia de zonificació reglamentària de la perillositat d'allaus del 09.03.2016 preveu en el seu article 29 que el ministeri competent en matèria de protecció civil pot elaborar els plans de confinament i evacuació respectius els edificis, equipaments o instal·lacions que estimi oportuns per motius de seguretat i que els usuaris habituals del terreny estan obligats a adherir-se al corresponent pla i a adoptar les mesures determinades en el document.

1.4. Definició de conceptes

Evacuació

L'evacuació consisteix a desallotjar les persones, de forma ordenada i controlada, i portar-les a zones segures.

Només s'adoptarà aquesta mesura en casos excepcionals i d'emergència.

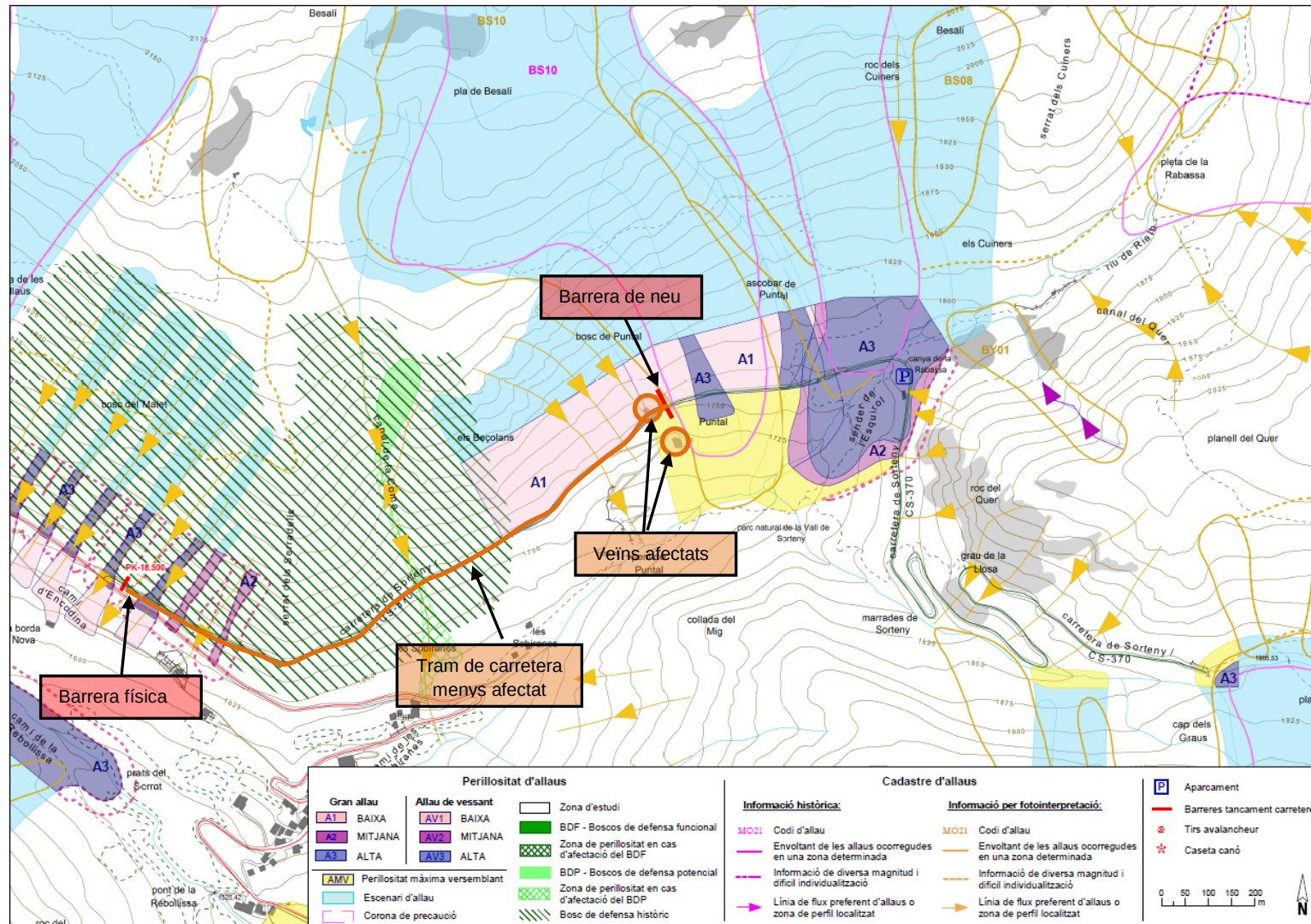
Confinament

El confinament consisteix a fer que la població romangui en espais segurs i protegits, aïllada de l'exterior, fins que les condicions siguin segures.

S'adoptaran certes mesures preventives a partir de la previsió de risc i restriccions de circulació o confinament a partir d'un risc alt o molt alt.

2- ANÀLISI DE LA PERILLOSTAT

2.1. Mapa del perillositat d'allaus de la zona (Font: cadastre d'allaus)



2.2. Punts conflictius

La zonificació reglamentària d'allaus identifica diversos corredors en la CS-370. No obstant això, l'evolució del bosc de defensa existent redueix considerablement el perill d'allaus en el primer tram de carretera, i per tant ens hem de centrar més en les allaus de Puntal i dels Cuiners, que afecten la zona més propera a l'aparcament de la Canya de la Rabassa.

Tot i així, val la pena fer un repàs de les allaus històriques de la zona:

2.2.1 Allau del Puntal (BS-10)

Segons el mapa "Zones d'allaus i medi natural", realitzat pel Centre de Perpinyà de l'Institut d'Estudis Andorrans (IEA), l'allau de Puntal s'aturaria al llit del riu de Rialb, just al límit de l'aparcament de La Canya de la Rabassa.

2.2.2 Allaus del bosc del Matet, canal de la Coma, bosc de Puntal i dels Cuiners (BS-09)

A part de l'allau de Puntal, l'accés a l'aparcament des de la cruïlla amb la CG-3 es veu afectat per altres allaus.

La fotointerpretació del mateix document preveu alguns petits desencadenaments puntuals i localitzats al bosc del Matet i a la canal de la Coma, així com al bosc de Puntal. Aquesta darrera hauria travessat la carretera de Sorteny vers el 1940, però no se n'hauria vist cap des de la construcció de la CS-370, ara farà més de 40 anys.

A més a més, segons les fotografies aèries del 1948 i els danys encara visibles al bosc, l'allau dels Cuiners també hauria baixat fins al riu de Rialb l'any 1940 i després l'any 1971.

Així doncs, per resumir:

- Els desencadenaments del bosc del Matet i del bosc de Puntal no s'haurien vist mai.
- Les allaus de Puntal i del bosc de Puntal que amenacen la CS-370 són rares (aproximadament el període de retorn és de 50 anys).
- L'aparcament de Sorteny podria, no obstant això, veure's amenaçat per la fase d'aerosol de l'allau de Puntal.

2.3. Senyalització

A fi de senyalitzar, controlar, evitar l'accés dels vehicles a aquestes zones en situació de risc d'allaus i facilitar la tasca dels equips de viabilitat hivernal, es prohibeix l'accés a la CS-370 des del creuer amb la CG-3, on a part de la barrera trobem senyalització vertical que informa del perill d'allaus i de la prohibició de circulació de vianants i vehicles.



Vista de la senyalització vertical del creuer de Sorteny



Cruïlla de la carretera de Sorteny

Disposen d'un comandament a distància els departaments o les persones següents:

- COEX
- Servei de Circulació d'Ordino
- Servei de Policia
- Veïns de la zona (accés permès fins a la cadena en risc alt i prohibit en cas de risc molt alt; vegeu les condicions al punt 4.4)

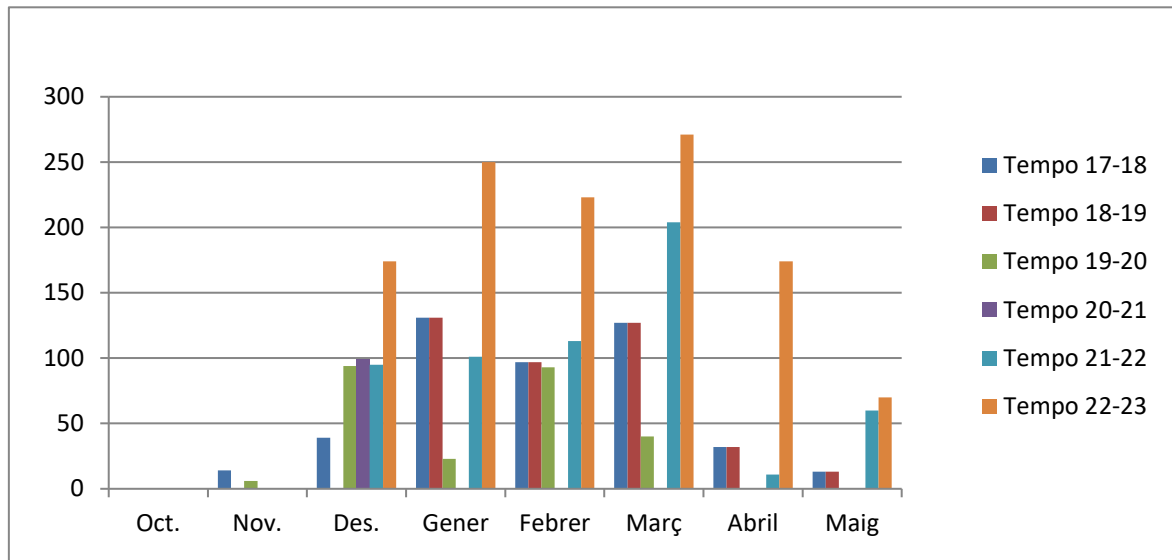
2.4. Afectació

Per dimensionar el dispositiu que s'ha d'establir en cas de talls de circulació quan l'assistència tècnica considera que el risc d'allau pot superar o supera els llindars admissibles, cal saber el nombre màxim de persones i vehicles (a l'aparcament i les zones d'estacionament) que es poden veure afectats per aquestes mesures.

En aquest sentit, dir que el refugi disposa de sis dormitoris de vuit llits, a més d'una zona lliure de deu places. La seva capacitat màxima és, doncs, de **60 persones (58 clients + 2 treballadors)**. Enguany el refugi està sempre obert i llest per acollir gent per dormir i sopars cada dia.

També haurem de tenir en compte les més de **100 places d'estacionament** previstes entre l'aparcament i la carretera de Sorteny (46 places a l'aparcament i 60 places més al marge dret en sentit ascendent de la carretera de Sorteny), on sovint s'estacionen vehicles per passar-hi la nit.

El nombre de pernoctacions mensuals al refugi al llarg de la temporada hivernal des de la temporada 2016-2017 és el següent:

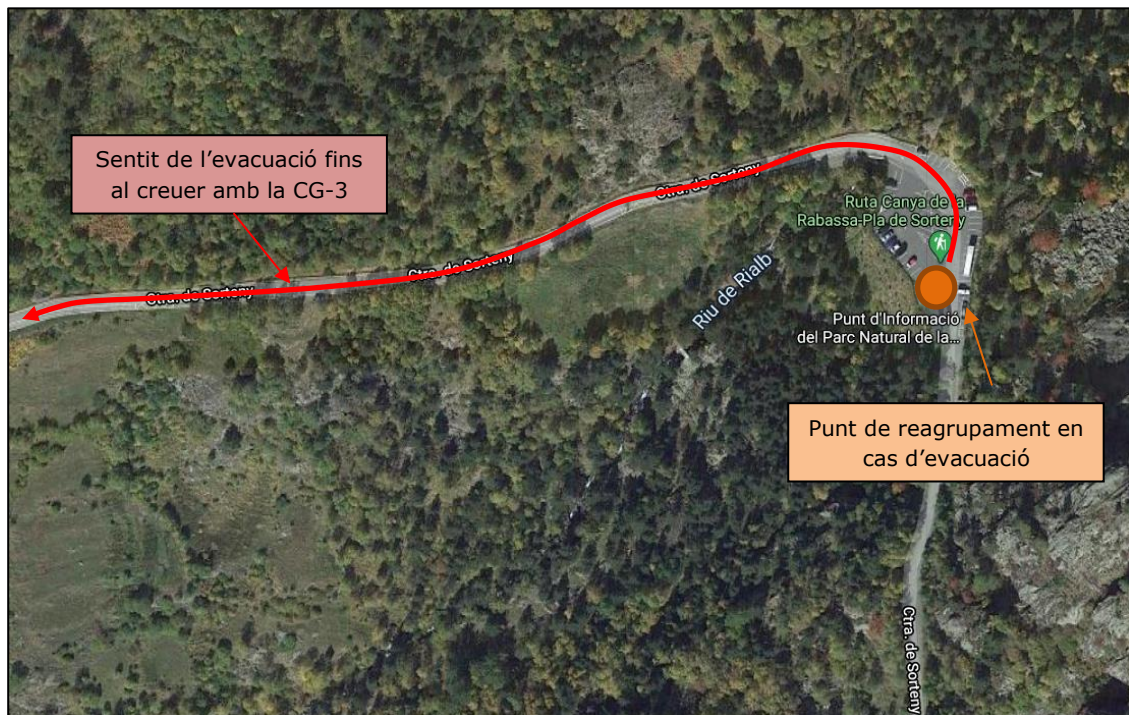


Nombre de pernoctacions mensuals durant la temporada hivernal

2.5. Zona segura de reagrupament

En cas d'evacuació del refugi, el GRM serà l'encarregat de traslladar els afectats fins al punt de reagrupament, on el Servei de Policia farà el relleu.

Aquest espai segur és l'Oficina de Turisme de la Vall de Sorteny (vegeu el gràfic).



Punt de reagrupament i sentit de l'evacuació

3- ESTRUCTURA I ORGANITZACIÓ

3.1. Identificació dels principals actors i de les seves missions

3.1.1 Assistència tècnica

Funcions i responsabilitats

L'assistència tècnica per al control d'allaus (en endavant "assistència tècnica") és un equip de tècnics especialistes en allaus que assessora els serveis del Govern en relació amb el risc d'allaus amb afectació a la carretera o zones habitades.

En aquest sentit, té les funcions i responsabilitats següents:

- Conèixer l'estabilitat del mantell nevós en les zones de sortida definides en les condicions tècniques del contracte i preveure l'evolució del risc d'allaus en funció del butlletí meteorològic i de les observacions sobre terreny.
- Efectuar un peritatge d'estimació d'un risc localitzat quan la situació esdevé preocupant.
- Desencadenar preventivament les allaus amb els mitjans disponibles després d'adoptar les mesures de protecció a la població escaients.

Aquesta assistència tècnica és contractada pel Govern a través del Ministeri competent en matèria de Territori i assumeix les funcions descrites de forma permanent durant tota la temporada hivernal, fixada entre l'1 de novembre i el 15 de maig, vint-i-quatre hores al dia, set dies a la setmana tot i que si les condicions meteorològiques ho justifiquen, el període pot ser ampliat.

Enllaç amb el 112

En aplicació de les accions descrites en aquest Pla, l'assistència tècnica **haurà d'informar al 112** (en funcions de Centre Nacional d'Emergències – CNE) en els supòsits següents:

- Quan consideri que hi ha previsió de risc d'allaus.
- Quan consideri que hi ha risc d'allaus alt o molt alt.
- Quan consideri que el risc d'allaus ha passat de molt alt o alt a feble.
- Quan estigui efectuant tirs preventius de desencadenament d'allaus (inclou els treballs durant la campanya hivernal i estival).

3.1.2 Grups d'actuació

Per tal de gestionar les accions descrites en aquest Pla dirigides a garantir-ne la seva operativitat, s'identifiquen els grups d'actuació següents:

- Departament de Protecció Civil i Gestió d'Emergències (DPCGE)



- Elaboració i actualització del Pla.
- Seguiment de l'aplicació de procediments establerts.
- Coordinació dels grups d'actuació en cas d'activació del pla en fase d'emergència.

- Àrea de conservació i Explotació de carreteres (COEX)



- Seguiment de les zones afectades.
- Neteja dels accessos fins la fase de "Previsió de risc".
- Realització de tirs preventius en cas de necessitat.
- Suport al Servei de Policia en el tancament de les carreteres.
- Obertura dels accessos.

- Servei de Policia



- Verificació i securització de les zones afectades abans de la realització d'accions preventives (tirs preventius).
- Aplicació de talls o de restriccions de circulació a les zones afectades.
- Evacuació de la població afectada en cas de necessitat.

- Departament de Prevenció i Extinció d'Incendis i Salvaments (DPEIS)



- Gestió de les trucades i procediments des del 112.
- Rescat de persones en evacuacions en alta muntanya.
- Realització de tirs preventius d'allaus en zones sensibles no equipades amb Gasex o avalancheur (grup EMEDA).

- Servei de Circulació



- Suport al Servei de Policia en el tancament de carreteres.
- En previsió de situacions de risc, aplicació de mesures preventives quan s'escaigui.

- Centre Nacional del Trànsit – CENATRA (Àrea de Mobilitat)



- Informació a la població dels talls de carretera.
- Actualització informació a la APP, PMV i web.

- Servei Urgent Mèdic (SUM)



- Assistència mèdica en cas d'activació del Pla en fase d'emergència.

3.2. Nivells de risc

A l'efecte d'aquest pla, es determinen **quatre nivells de risc**, que han estat definits en funció de la probabilitat que les allaus afectin la carretera i de la seva magnitud previsible.

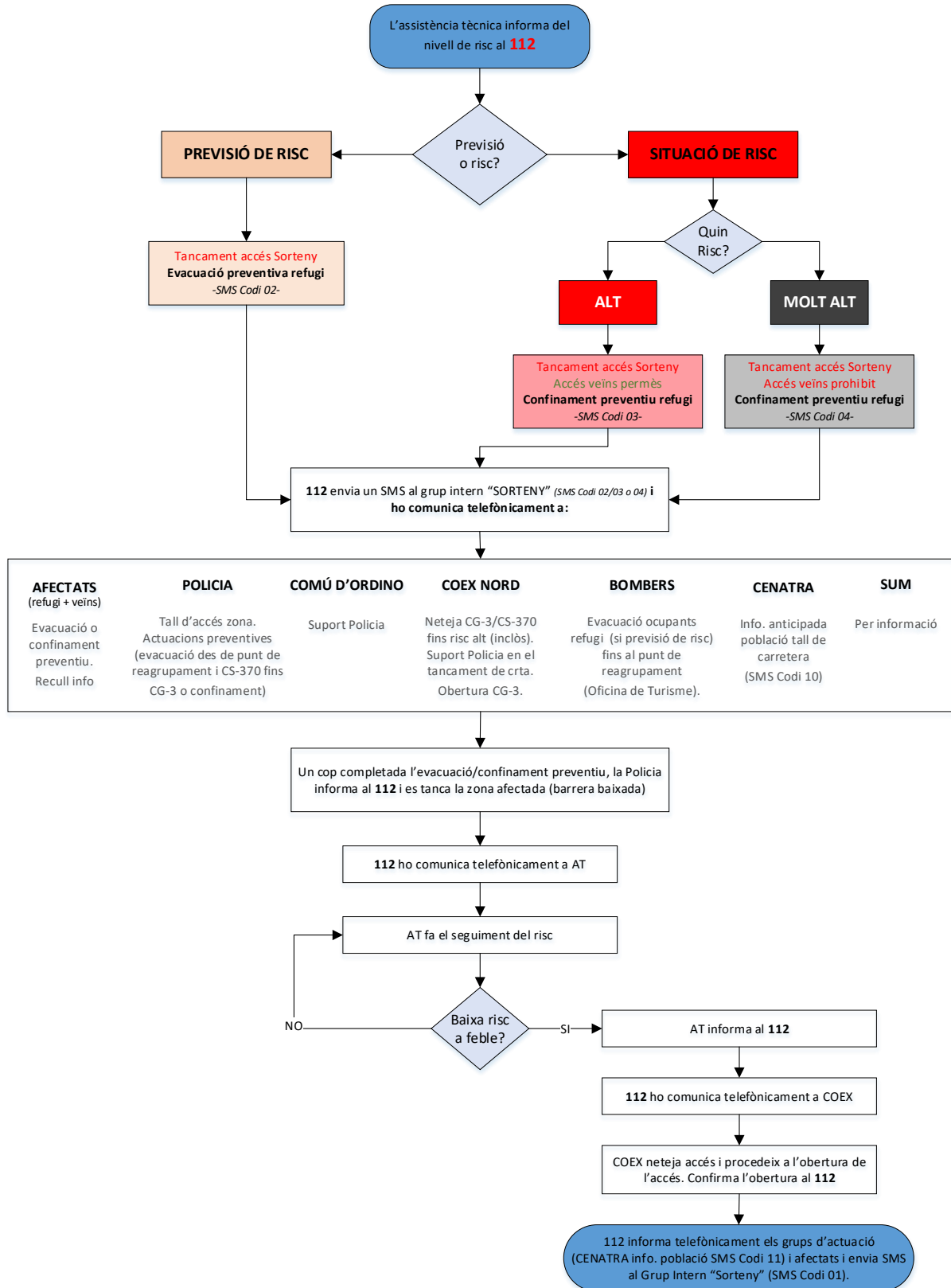
Nivell de risc i d'activació	Estabilitat del mantell i probabilitat de desencadenament	Accessos	Accions
Risc feble	El mantell nival està ben estabilitzat en general. En cas d'allaus serien petites o mitjanes i relativament inofensives per a les persones. S'aturarien al mig del vessant.	Oberts	Cap restricció.
Previsió de risc PREALERTA	El mantell nival està moderadament estabilitzat i les previsions meteorològiques són adverses. No s'esperen allaus de mida molt gran però podrien colgar o ferir una persona.	Tancats <i>(permès només en sentit d'evacuació)</i>	Tall de circulació al creuer de Sorteny. Evacuació del refugi (si hi ha clients).
Risc alt ALERTA	El mantell nival està feblement estabilitzat. El desencadenament d'allaus grans és probable i és previsible que arribin a la carretera. Podrien colgar o destruir un vehicle o trencar arbres.	Tancats <i>(Accés restringit*)</i>	Tall de circulació al creuer de Sorteny. Confinament del refugi (si hi ha clients). Accés als veïns identificats permès*.
Risc molt alt ALERTA	El mantell està poc consolidat i és molt inestable. En general s'esperen allaus molt grosses que poden arribar a la carretera. Podrien colgar i destruir edificis i parts del bosc o fins i tot modificar el paisatge. Es podran realitzar tirs preventius.	Tancats	Tall de circulació al creuer de Sorteny. Confinament del refugi (si hi ha clients). No s'autoritza cap activitat ni pas.

*Vegeu el punt 4.3.1. - Condicions de circulació dels veïns amb dret de pas.

4- PROCEDIMENTS D'ACTUACIÓ

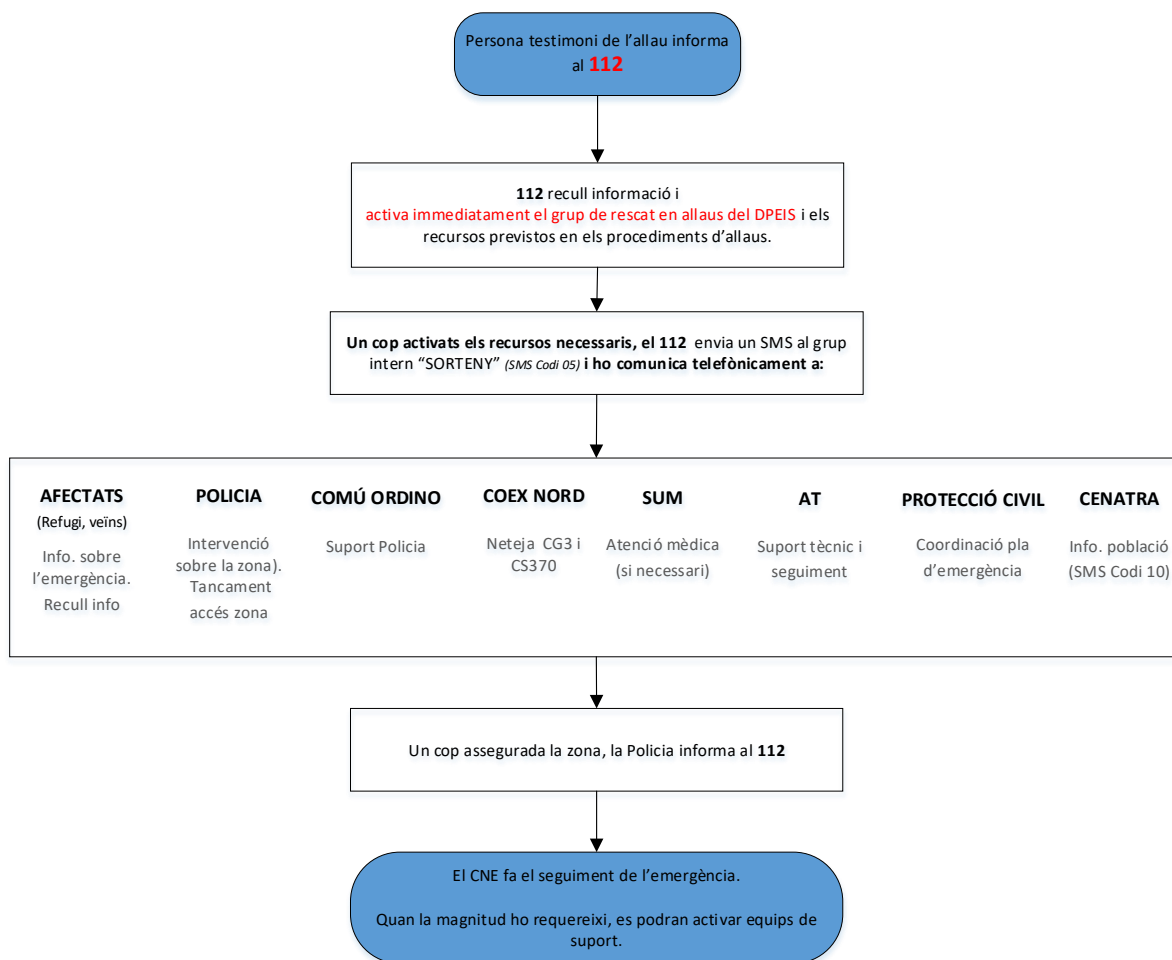
4.1. Activació del pla en fase de prevenció *(vegeu codificació Punt 5)*

En les fases de prevenció, cada servei o departament haurà de vetllar pel compliment dels procediments establerts en aquest Pla.



4.2. Activació del pla en fase d'emergència *(vegeu codificació Punt 5)*

En el desencadenament d'una allau que afecti o no persones/vehicles mentre la carretera és oberta, se seguirà el procediment següent i s'activaran, en cas de ser necessari, els recursos següents:



NOTA:

Circulació de vehicles

En la fase d'emergència, només es permetrà la circulació de vehicles dels serveis d'emergència i els tècnics designats pel Govern, a menys que s'autoritzi expressament per part de l'autoritat competent.

La carretera queda totalment tancada i l'accés a Sorteny està totalment prohibit des del creuer amb la CG-3.

4.3. Circulació per la zona afectada

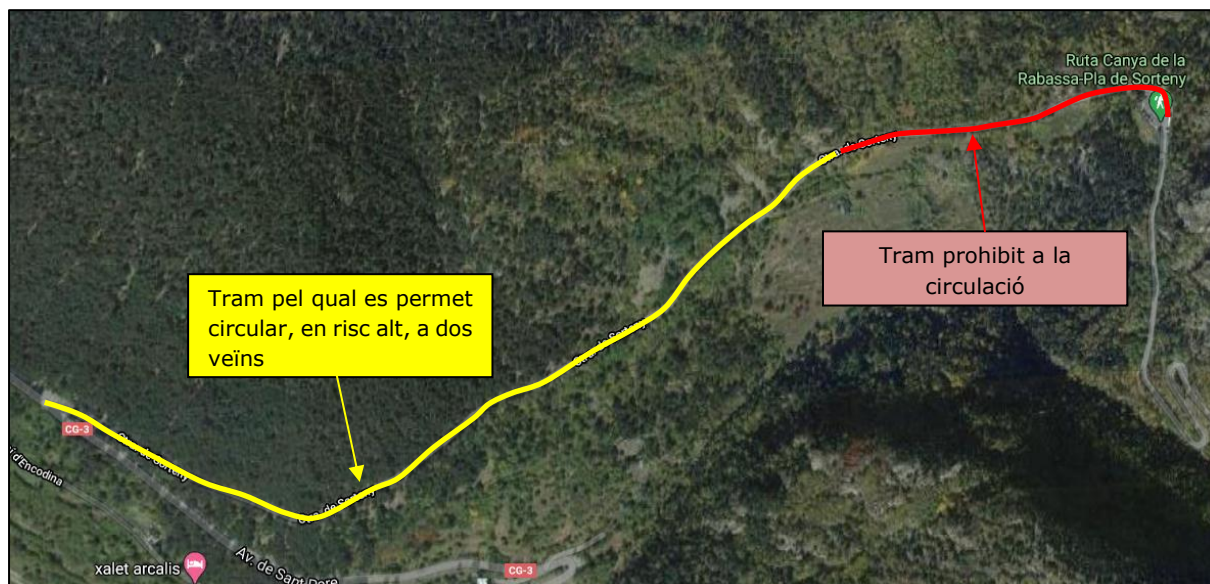
4.3.1 Circulació als veïns afectats

Quan es tanca l'accés a la CS-370 en situacions de risc alt, vista la poca probabilitat de desencadenament d'allaus en el primer tram de carretera, **s'autoritza l'accés fins a la segona barrera a dos veïns de la zona.**

No obstant això, **en situacions de risc molt alt no podran accedir-hi.**

D'altra banda, en cas de trobar-nos en una situació de previsió de risc o risc alt, els veïns hauran de respectar les mesures preventives següents:

- Evitar desplaçaments innecessaris amb vehicles per la zona afectada a menys que siguin del tot necessaris.
- No efectuar desplaçaments a peu per la zona afectada.



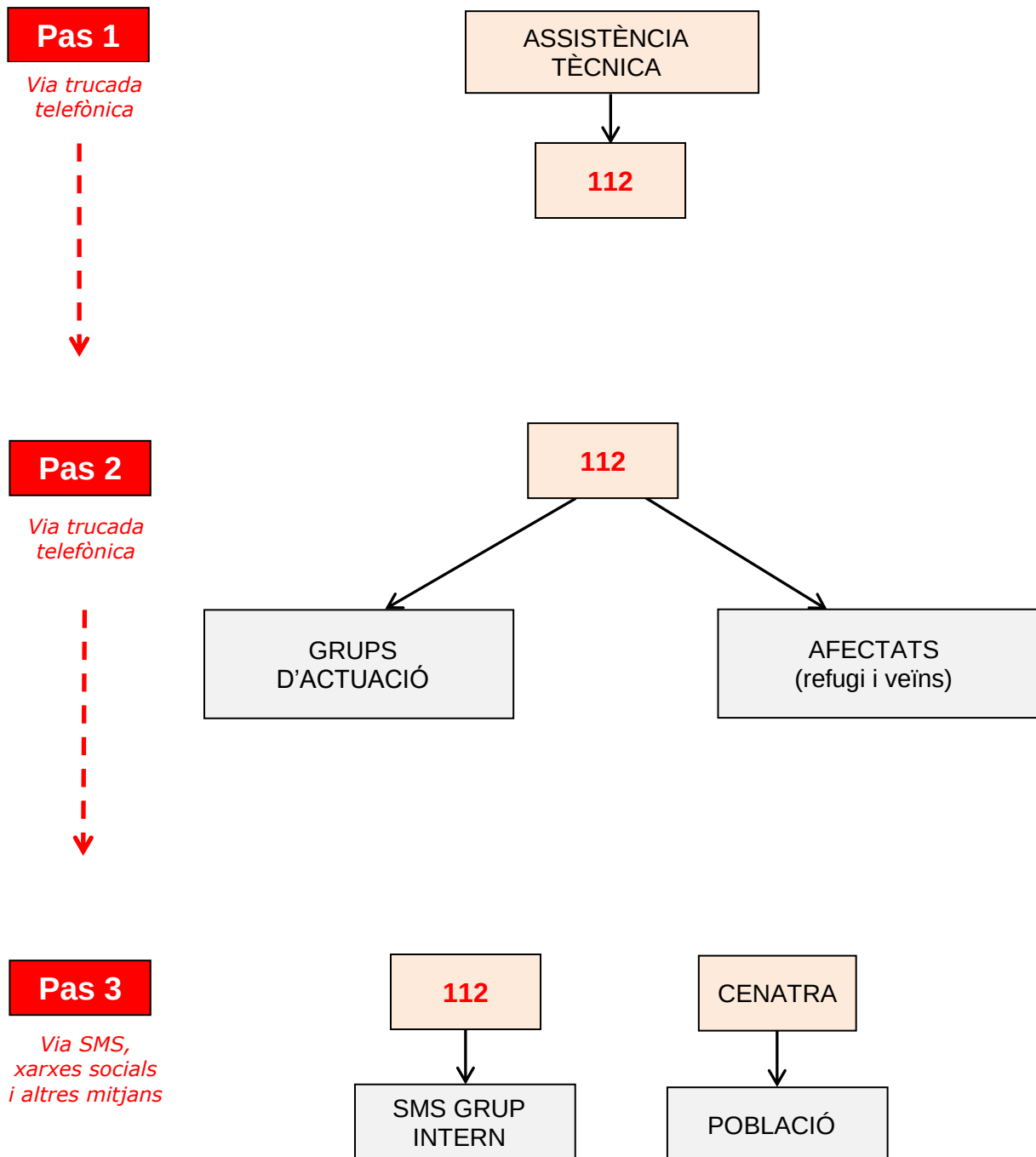
Vista general dels trams de carretera afectats

4.3.2 Circulació dels serveis d'emergència

Els únics vehicles que estan autoritzats a circular en situacions de risc alt o molt alt, a part dels identificats expressament en aquest Pla i d'acord amb les condicions que es preveuen, són els vehicles dels serveis d'emergència definits en aquest document, així com els membres de l'assistència tècnica encarregada de fer el seguiment i control d'allaus.

5- ACTUACIONS GENERALS DE PROTECCIÓ A LA POBLACIÓ

5.1. Protocol d'avís als afectats (estructura genèrica)



5.2. Característiques de l'avís intern al Grup “Allaus - Zona Sorteny”

Quan es produeixi alguna afectació a la carretera d'accés a Sorteny per risc d'allaus, el **CNE** enviarà un SMS al grup intern “Allaus – Zona Sorteny” tot seguint els formats predefinits següents:

SITUACIÓ	CODI	ESTRUCTURA SMS
Risc feble	01	(Data) (Hora)://AT INFORMA//ZONA SORTENY//Risc d'allaus feble-Fi Tall
Previsió de risc	02	(Data) (Hora)://AT INFORMA//ZONA SORTENY//Previsió de risc d'allaus-Tall de circulació-Evacuació preventiva
Risc alt	03	(Data) (Hora)://AT INFORMA//ZONA SORTENY//Risc d'allaus alt-Tall de circulació-Confinament preventiu-Accés restringit
Risc molt alt	04	(Data) (Hora)://AT INFORMA//ZONA SORTENY//Risc d'allaus fort-Tall de circulació-Confinament preventiu-Possibles tirs preventius
Allau	05	(Data) (Hora)://AT INFORMA//ZONA SORTENY//Allau zona Sorteny-Tall de circulació

5.3. Característiques de l'avís a la població

Quan es produeixi alguna afectació a la carretera d'accés a Sorteny per risc d'allaus, el **CENATRA** realitzarà les següents accions per tal de mantenir la població informada:

Enviament de missatges

SITUACIÓ	CODI	ESTRUCTURA MISSATGE – POBLACIÓ
Tall	10	(Data) (Hora)://MOBILITAT: #Fase Negra #Tall ZONA SORTENY
Obertura	11	(Data) (Hora)://MOBILITAT: #Fi Tall ZONA SORTENY

Altres mitjans de comunicació

Les afectacions a la circulació també es publicaran a través d'altres mitjans com les xarxes socials, als panells d'informació variable i a la web de Mobilitat.

6- IMPLANTACIÓ I MANTENIMENT

6.1. Implantació del Pla

Perquè el Pla sigui realment operatiu, és necessari que tots els actuants previstos tinguin un ple coneixement del mecanisme i les actuacions planificades i assignades en cada fase.

Aquesta fase d'assumpció d'actuacions i d'informació s'anomena implantació i està destinada a aconseguir l'operativitat real del Pla.

Inclou la realització de sessions formatives als grups d'actuació i l'elaboració de plans d'actuació per part d'aquests grups per determinar el seu procediment intern.

6.2. Manteniment del Pla: actualitzacions i revisions

El manteniment del Pla és el conjunt de tasques necessàries per aconseguir que sigui operatiu en tot moment i comença a partir del moment en què s'ha acabat la implantació. Cal dur a terme, de forma periòdica, una sèrie d'activitats:

6.2.1 Actualitzacions

Es duran a terme cada any durant la primera quinzena de maig, per qüestions operatives, i a partir de la segona quinzena d'octubre per actualitzar, entre altres punts, els següents:

- Llista telefònica
- Empresa contractada

Les actualitzacions es realitzaran en col·laboració amb els grups d'actuació implicats i no requeriran d'una nova aprovació del pla.

6.2.2 Revisions

Es duran a terme cada quatre anys i seran independents de les actualitzacions. Aquestes anàlisis en profunditat hauran d'incloure el següent:

- Noves anàlisis de risc
- Noves estructures de protecció
- Altres tipus de modificacions importants

Les revisions es realitzaran en col·laboració amb els grups d'actuació implicats i seran aprovades pel Ministeri de Justícia i Interior.



PROTECCIÓ CIVIL
PRINCIPAT D'ANDORRA

